

ВІРТУАЛЬНІ ЛІЧИЛЬНИКИ
ВІД ПРЕМ'ЄРА

стор 3

ВЕЛИКИЙ МЕДІЙНИЙ
ПЕРФОРМАНС

стор 4

СТИПЕНДІЙНА
ПСЕВДОРЕФОРМА

стор 7

КРАЇНА СКОЧУЄТЬСЯ У СОЦІАЛЬНУ ПРІРВУ

Оголошуючи на одному з останніх засідань уряду про підвищення соціальних стандартів, прем'єр-міністр Володимир Гройсман заявив, що «ми маємо сьогодні всі підстави пишатися Україною». Такі слова очільника уряду демонструють, наскільки чинна влада відірвана від народу. Адже в той час як чиновники переймаються організацією окомандування видош, люди потребують хліба, і, на жаль, у прямому сенсі.

З 1 грудня в Україні в середньому на 10% підвищили соціальні стандарти. Так, мінімальна заробітна плата зросла на 150 грн — з 1450 грн до 1600 грн, мінімальна пенсія — на 117 грн (з 1130 грн до 1247 грн). Посадовий оклад 1-го тарифного розряду єдиної тарифної сітки збільшено на 150 грн — до 1335 грн.

Нагадаємо, попереднє підвищення соцвиплат — на 5% — відбулося 1 травня. Тоді мінімальна зарплатня збіль-

шилася із 1378 грн до 1450 грн, пенсія — з 1074 грн до 1130 грн. Загалом ці показники впродовж року зросли на 16%: мінзарплата — на 222 грн, а мінпенсія — на 173 грн.

«Мінімальна зарплата в Україні наразі становить 55 євро. Тепер українці можуть ні в чому собі не відмовляти! З такою заробітною платою єдиною актуальною проблемою є безвізовий режим. Адже зовсім не відсутність коштів, а візи утримують наших громадян від захопливих мандрівок і шопінга в Римі та Парижі», — іронізує експерт Інституту аналізу та менеджменту політики Микола Спіридонов.

Проте це, на жаль, сміх крізь сльози. Так, в уряді стверджують, що за рахунок зростання соцстандартів буде перекрита інфляція. Згідно з даними НБУ, наприкінці грудня середній ріст цін має бути не більший, як 12%. Однак, за словами експертів, реальний показник уже не відповідає цим прогнозам.

«Інфляція нині сягає 15%, а за підсумками року, швидше за все, перевищить 17%, — каже «ВВ» економіст Олександр Охріменко. — Треба нагадати, що за 2014–2015 роки інфляція була на рівні майже 70%. Лише торік ціни зросли на 40%, а соцстандарти тоді підняли лише на 15%. Урядовці просто вдають, що не помічають цих цифр. Та це — пряме порушення норм Конституції, де сказано, що мінімальні зарплати і пенсії мають корелюватися згідно з рівнем інфляції. Тобто соцстандарти мусять перераховувати, як тільки ціни зростають на 2%».

Експерт Економічного дискусійного клубу Олег Пендзин додає, що на прискорення інфляційних процесів вплине підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. Зокрема, з грудня на 21% зросли тарифи на тепло для промисловості. За його словами, матимуть вплив і сезонні фактори: наприклад, автоматично призводить до стрибка цін погіршення логістики — доставки товарів.

(Закінчення на стор. 2)

**ЗА ОСТАННІЙ РІК РІВЕНЬ БІДНОСТІ В УКРАЇНІ ЗРІС
УДВІЧІ. ЯКЩО ТОРІК ЗА МЕЖЕЮ ФАКТИЧНОГО
ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ ЖИЛИ
28,6% НАСЕЛЕННЯ, ТО ЦЬОГО РОКУ — 58,3%**

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО: Уряд з підвищенням «мінімалки» готує обман для українців

Уряд готує великий обман для України, розповідаючи про ініціативу щодо підвищення мінімальної заробітної плати до 3200 гривень. Про це заявила лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко в ефірі програми «Шустер LIVE».

«Сьогодні уряд розповідає нам прекрасну історію про підвищення мінімальної заробітної плати вдвічі — з 1600 до 3200 грн. Взагалі це просто жаж, бо в доларах — це нуль. Але справа в тому, що це обман. Тому що мінімальна заробітна плата була чітко визначена законом: вона має дорівнювати мінімальному прожитковому рівню, який розрахований за споживчим кошиком», — сказала вона.

Тимошенко повідомила, що вже на цьому сесійному тижні, у вівторок, Верховна Рада України має розглянути законопроект №5130, яким «готується дуже потужний обман для України».

«Вони говорять, що 3200 грн — це ідеальна ситуація. Але вони хочуть прийняти закон №5130, де першу мінімальну заробітну плату за тарифною сіткою ставлять не 3200, а 1600 грн», — обурилася лідер «Батьківщини».

Вона також пояснила: «І виходить так, що прибиральниця буде отримувати 3200 грн, але й інженер теж буде отримувати 3500 чи 3600 грн. Або ж санітарка буде отримувати 3200 грн, а лікар — 3800 грн».

Окрім того, Юлія Тимошенко зазначила, що згідно з законопроектом №5130 до задекларованої мінімальної зарплати 3200 грн включатимуться всі доплати і премії працівників. Вона вважає, що такий підхід є фактичним руйнуванням системи призначення зарплат для всіх категорій працюючих.

«Не можна на обмані будувати життя країни! Це не реформи, це не розвиток і не стратегія!» — переконана політик.

Юлія Тимошенко також нагадала, що станом на 1 січня 2014 року середня зарплата становила близько 400 доларів, середня пенсія — майже 185 доларів на місяць. На сьогодні, за її словами, середня заробітна плата вдвічі нижча — 200 дол., а середня пенсія майже втричі нижча — 67 дол.

Голова партії також звернула увагу, що станом на 1 січня 2014 року ВВП України складав 184 млрд дол., а зараз, на кінець 2016 року, — 88 млрд дол., тобто йде зменшення ВВП за три роки в два рази.

«Це наслідок політики величезної корупції, яку проводить чинний уряд», — вважає лідер «Батьківщини».

Як ніколи багато соціально-економічних проблем наразі турбують українців. На тлі тотальної бідності лунають заяви про підвищення пенсійного віку — і урядовці можуть на це піти заради чергової порції кредитів МВФ. Роботодавці шоковані рішенням щодо різкого підвищення мінімальної зарплатні з 1 січня, що може призвести до ще більшої тінізації економіки і навіть закриття підприємств.

Про те, як реагують українці на виклики, які перед ними ставить держава, розповіла провідний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень ім. В.М. Птухи Національної академії наук України Лідія ТКАЧЕНКО.

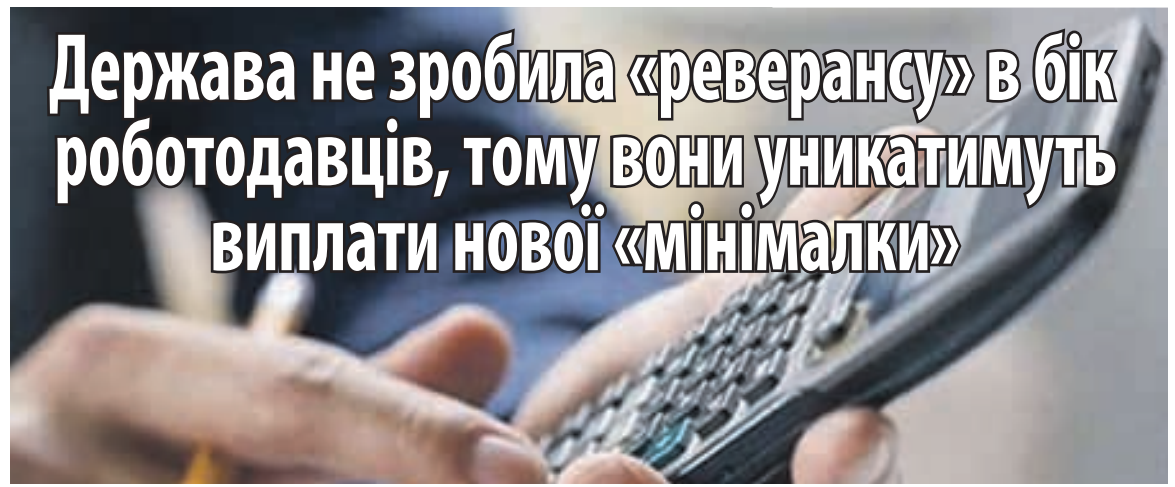
» З огляду на умови життя українців та високу смертність, чи готові українці виходити на пенсію пізніше?

— Пенсійний вік в Україні уже підвищується. Жінки, наприклад, цього року йдуть на пенсію у 57 з половиною років, а в 2021-му підуть у 60 і зрівняються з чоловіками. Також поступово на п'ять років підвищується пенсійний вік для жінок, які працюють на шкідливих виробництвах.

Загалом на визначення пенсійного віку впливає не тільки демографія, а й структура зайнятості населення. У нас не так уже й багато залишилося шкідливих виробництв, оскільки промислові підприємства закриваються. Чисельність людей, які виходять на пенсію, значно перевищує ту кількість українців, що невдовзі стануть робочою силою. Нині на ринок праці виходить покоління народжених у 1990-ті роки. Їх дуже мало, але в них великі можливості за відсутності достатньої конкуренції. Проте навіть це не стає на заваді намірам вийхати з України.

» Тобто все більше українців емігруватимуть?

— Так. Оскільки ми вступаємо у європейський освітній простір, і дедалі більше університетів долучаються до програм обміну студентами, такі можливості навіть розширюються. Ми бачимо дуже агресивну освітню політику польських університетів, які

пропонують навчання у них. Ця наша країна-сусідка теж зазнає суттєвих втрат населення через сильний міграційний відтік. Ми звикли вважати їх більш розвиненими, дійсно відчуваємо, що відстали від них. Але не забуваймо, що в них також багато своїх проблем. Вони так само вважаються відсталою країною порівняно з Німеччиною чи Великобританією.

» Чи поглиблюється тенденція старіння нації?

— На жаль, так. Сьогодні ми входимо в кульмінаційну стадію старіння нації, і населення України скорочува-

тиметься й надалі. Остання відчутна хвиля народжуваності зафіксована у 2004–2005 роках. Це, до речі, було загальноєвропейським явищем. Найчисельніше покоління тих, кому сьогодні 5 років. Потім народжуваність знову пішла донизу.

» Наскільки масово є заборгованість по зарплатах в Україні і де ситуація найкритичніша?

— Станом на 1 жовтня цього року заборгованість по виплаті заробітних плат наблизилася до 2 млрд грн. Протягом 2016 року вона неухильно зростала. Найбільше заборгували працівникам у Донецькій області — 366 млн грн. Далі йдуть Дніпропетровська об-

ласть — 150 млн, Київська — 123 млн, Сумська — 100 млн грн.

Із 2 млрд грн боргу три чверті становить заборгованість працівникам промисловості. В охороні здоров'я та освіти немає значних боргів, бо це переважно бюджетний сектор.

Зверніть увагу, що середня зарплата у наших регіонах різна. У Тернопільській області, наприклад, вона не сягає навіть 4 тис. грн, бо в регіоні немає майже ніякого виробництва. У Луганській — 4420 грн, у Донецькій — 5700 грн, у Львівській — 4427 грн.

Швидше за все, цього року середня зарплата в Україні буде вищою за

Насправді, 3200 грн сьогодні — не така велика зарплата. В Тернопільській області середня зарплата становить 3500 грн, але і її формують бюджетні установи. Зарплати в Україні надзвичайно низькі. Тим паче, що вони є джерелами всіх соціальних виплат.

Але в питанні «мінімалки» у 3200 грн має значення манера прийняття рішення. Роботодавці образилися, що з ними не проконсультувалися. Якщо не радяться з науковцями, то хоча б із роботодавцями приватного сектору треба обговорювати такі питання. Ця мінімальна гарантія називається державною, але в приватному секторі її забезпечують роботодавці власним коштом. Держава ж не дотує зарплати в приватному секторі.

Нагадаю, у вересні була підписана Генеральна угода про тристороннє партнерство між профспілками, роботодавцями і державою, яка містить великий блок про оплату праці. У ньому жодного слова не сказано про це підвищення. Перш ніж оголосити про підвищення «мінімалки», представники влади мали б сказати роботодавцям: ми в бюджетному секторі знайшли можливість підвищити зарплату, давайте і ви підвищуйте. Мусить бути хоча б імітація такого соціального діалогу. А тепер роботодавці можуть чинити опір: звільняти людей, навіть закривати підприємства.

Через те, що держава не зробила жодного «реверансу» в бік роботодавців, це їм відчиняє двері до різних способів уникання виплати нової мінімальної зарплати.

Підготувала Кіра ВІНОГРАДОВА

(Закінчення.)

Початок на стор. 1)

Країна скочується у соціальну прірву

«Наразі є вагомі причини для девальвації гривні. Очевидно, що Україна не отримає до кінця року гроші від МВФ, за рахунок яких нині поповнюють золотовалютні резерви Національного банку України, — зазначає Олег Пендзин. — Так, за десять місяців негативне сальдо торгового балансу сягнуло 1 млрд 800 млн грн, що також впливає на курс. У нас уповільнився розвиток промисловості. Зауважу, замість 3% зростання ВВП, передбачених проектом бюджету на наступний рік, МВФ прогнозує 2,5%. Окрім того, на експортних сировинних ринках немає зрушень у бік підвищення цін. Тому значних надходжень від експортної діяльності України я не очікую».

Експерт із соціальних питань Андрій Павловський стверджує: грудневе підвищення соцвиплат жодним чином не компенсує втрати купівельної спроможності українських родин, яка за останні роки впала вдвічі.

«Середня зарплата в Україні сьогодні становить 200 доларів, що можна порівняти з найбіднішими країнами Африки! І наступного року ситуація навряд чи покращиться. Зокрема, закладений у проект бюджету показник інфляції на рівні 8,1% може

бути значно вищим. А вже з переговорів щодо перегляду меморандуму МВФ випливає: у 2017-му планується подальше підвищення тарифів. Уряд готовий запровадити тимчасовий механізм щоквартального коригування роздрібних тарифів на газ і опалення у разі, якщо тарифи відхиляються на 10% чи більше від рівня повного покриття собівартості. До того ж, уряд планує щоквартально коригувати ціни на газ внутрішнього видобування, починаючи з 1 квітня 2017 року, аби вони відповідали вартості імпортованого газу. Йдеться навіть про те, щоб скасувати розстрочку оплати за опалення для домогосподарств, які не отримують субсидій», — зазначає Павловський.

Не дивно, що лише протягом останнього року рівень бідності в Україні зріс удвічі. За даними Інституту демографії і соціальних досліджень, якщо торік за межу фактичного прожиткового мінімуму жили 28,6% населення, то цього року — 58,3%. Найвищий показник бідності зафіксований серед сімей із дітьми (38%), а також серед пенсіонерів (23%). В країні зростає рівень злиденності, який визначається за критеріями ООН.

На цьому тлі особливо цинічно виглядає рішення Вищого адміністративного суду, яке дозволяє Кабміну не підвищувати прожитковий мінімум для українців. ВАСУ 29 листопада задовольнив скаргу Кабміну на рішення судів за позовом керівника проекту «Відкритий суд» Станіслава Батрина, якими уряд було зобов'язано переглянути споживчий коштик та прожитковий мінімум в Україні.

Так, у 2015 році Кабінет міністрів програв дві судові справи про необхідність перегляду прожиткового мінімуму і вмісту споживчого кошику. Уряд подав касаційну скаргу до Вищого адміністративного суду і просив зупинити перегляд прожиткового мінімуму в Україні та скасувати рішення суду першої та апеляційної інстанції. Відомо, що представник уряду звернув увагу суду на те, що «Кабмін не має достатньо повноважень для встановлення прожиткового мінімуму».

«За наслідком такого рішення уряд прагне забути про перегляд соціальних стандартів в Україні на найближчі п'ять років», — зазначає Батрин.

Тамара ПЕТРОВА

Гройсман наче павук заплутав Україну в тарифні тенета. Проте він не розраховував, що потрапить у власне «павутиння». Після шоків жовтневих платіжок на опалення він змушений був повідомити про зміну алгоритму нарахування вартості опалення для мешканців багатоповерхівок, де немає будинкових лічильників тепла. Отож, у разі відсутності приладів застосовуватимуться середні розрахунки з тих будинків, де лічильники є. Відповідно, ціни на тепло для споживачів неоснащених будинків будуть знижені. Проте далеко не для всіх.

ТВОРИТИ ДОБРО?

Анонсує рішення уряду щодо впровадження нового алгоритму при нарахуванні плати за тепло, прем'єр злукавив. Він пообіцяв, що ця новація торкнеться усіх без винятку міст і будинків, де не встановлені прилади обліку теплової енергії.

«В усіх містах нараховувати оплату за тепло по лічильниках. В усіх! Якщо в будинках немає лічильників, то в місті ж загалом є? Будь ласка, беріть середнє по цих лічильниках на квадратний метр і нараховуйте тим будинкам, де немає приладів. Це означатиме, що середні нарахування будуть абсолютно об'єктивними», — заявив він, відкриваючи засідання уряду.

Аналітик громадської організації «Публічний аудит» Тарас Галайда вважає, що Кабміну довелося піти на такі поступки, бо жовтневі платіжки для багатьох людей стали реальним шоком.

«Саме тому уряд вирішив перейти на середні показники для будинків без лічильників. Сьогодні методика розрахунку плати за опалення для будинків без приладів обліку дозволяє постачальникам послуг не зовсім чесно отримувати зі споживача гроші. Платіжка для такої споруди відрізняється від аналогічної, але з приладом, у 3–4 рази. Це неадекватно! Тож середня ціна буде реальнішою, ніж та, що розрахована за нормами Кабміну для багатоповерхівок без лічильників. Є сподівання, що тепер різниця між будинками оснащеними і неоснащеними становитиме 20–40%, як це було раніше», — додав він у коментарі «ВВ».

Президент міжгалузєвої асоціації «Укртеплокомуненерго» Арсентій Блащук наголошує, що поки не зрозуміло, як саме формуватиметься ця середня ціна: або за показниками по місту, або по серії будинків. А вже текст постанови ще не опублікований, і, як повідомляють джере-

Проте, за його словами, можливі втрати від впровадження нового алгоритму постачальник все одно перекине на споживача: 13–15% втрат закладається у тариф — цю норму для підприємств встановлює НКРЕКП. Те, що перевищує норму, списується як збитки.

Свою чергою экс-міністр ЖКГ Олександр Кучеренко констатує, що таке рішення Кабміну є реакцією на попередні хибні дії уряду. Це стосується і встановлення єдиного тарифу на газ для населення й ТКЕ, і зниження соціальних норм, за якими розраховуються комунальні послуги, і, звісно, формули нарахування плати за тепло мешканцям будинків без лічильників, яку затверджено постановою №1037 Кабміну від 30 жовтня 2015 року.

«Своїм рішенням уряд не усуває першопричин, а намагається боротися із наслідками тих нісенітниць, які він сам же й наробив», — пояснив експерт.

УКРАЇНЦІВ ПОДІЛИЛИ НА СОРТИ?

У день засідання уряду на офіційному сайті Кабміну з'явилася ін-

формація з роз'ясненням, що новий алгоритм формування платежів за опалення будуть використовувати тільки ті міста, де рівень оснащених житлового фонду приладами обліку теплової енергії становить не менше як 50%.

Віртуальні лічильники ВІД ПРЕМ'ЄРА

НОВИЙ АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ПЛАТЕЖІВ ЗА ОПАЛЕННЯ БУДУТЬ ВИКОРИСТОВУВАТИ ТІЛЬКИ ТІ МІСТА, ДЕ РІВЕНЬ ОСНАЩЕНОСТІ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ ПРИЛАДАМИ ОБЛІКУ ТЕПЛОЇ ЕНЕРГІЇ СТАНОВИТЬ НЕ МЕНШЕ ЯК 50%

офіційні цифри не завжди відображають реальну картину. В Мінрегіонбуді є лише дані по областях, але і їх важко назвати втішними.

На Тернопільщині оснащено лічильниками 26,64% багатоповерхівок, на Полтавщині — 26,53%, на Черкащині — 31,45%, на Волині — 37,75%. У Чернівецькій області ці показники

половина будинків не має лічильників теплової енергії, доведеться сплачувати за кабмінськими нормативами по метражу у прив'язці до температурного режиму.

«Кабмін своєю постановою хотів покарати мерів міст за повільне встановлення будинкових лічильників. Але насправді покарають

За словами експертів, цього року виконання інвестпрограм опинилося на межі зриву через тривале узгодження цих документів та через арешти рахунків теплокомуненерго. Проте насправді інвестпрограми не виконувалися і торік, і раніше.

«Інвестпрограми реалізуються на 30–40%. Через те, що закупівля та встановлення лічильників закладаються у тариф кінцевим споживачам, НКРЕКП повинна контролювати і жорстко карати підприємства, які не провадять відповідних робіт», — підкреслив Тарас Галайда.

Проте Нацкомісія не надто квапиться карати винних чи навіть контролювати, куди спрямовуються кошти, передбачені на встановлення будинкових лічильників. Це, на його думку, красномовний показник того, яким «впливовим» органом є НКРЕКП.

«Як свідчить практика, Комісія штрафувє підприємство на 30–50 тис. грн при невиконанні програми на 50–100 млн грн! Певна річ, що постачальникам послуг вигідно сплатити мінімальний для них штраф і надалі не морочитися з лічильниками. Санкції мусять бути такими, щоб ТКЕ було вигідно встановлювати прилади обліку тепла і щоб Нацкомісія з підприємств, які не виконують цієї умови, вимагала перерахунку тарифів для споживачів у бік зменшення. А вже люди вже заплатили свою копійкою за лічильники, які так і не з'явилися у будинках», — додав експерт.

Поки ж голова НКРЕКП Дмитро Вовк жваво розповідає про те, що наступного року в інвестпрограмах підприємств буде закладено сто відсоткове оснащення багатоповерхівок лічильниками. Однак у це вже не віритися. Як, наприклад, той же Тернопіль, де лише 1% житлових споруд мають такі прилади обліку, за рік зможе виконати план Нацкомісії? Питання риторичне...

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

ЗАКУПІВЛЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІЧИЛЬНИКІВ ЗАКЛАДАЮТЬСЯ У ТАРИФ КІНЦЕВИМ СПОЖИВАЧАМ, ТОМУ НКРЕКП ПОВИННА КОНТРОЛЮВАТИ І ЖОРСТКО КАРАТИ ПІДПРИЄМСТВА, ЯКІ НЕ ПРОВАДЯТЬ ВІДПОВІДНИХ РОБІТ. ПРОТЕ, ЯК СВДЧИТЬ ПРАКТИКА, КОМІСІЯ ШТРАФУЄ ПІДПРИЄМСТВО НА 30–50 ТИС. ГРН ПРИ НЕВИКОНАННІ ПРОГРАМИ НА 50–100 МЛН ГРН!

становлять 31,53%. А в Луганській і Донецькій областях будинковими приладами обліку можуть похвалитися лише 12,69% та 37,56% багатоповерхівок відповідно.

Варто зазначити, що ці останні дані міністерства датовані 30 черв-

людей, які змушені будуть платити за опалення інакше, ніж мешканці таких самих будинків в інших містах, тільки тому, що в їхньому населеному пункті 50% багатоповерхівок не оснащені лічильниками. Це суперечить Конституції!» — наголосив Кучеренко.

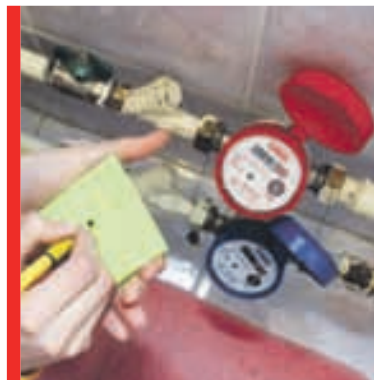
На його думку, якби лічильники були встановлені повсюдно, проблеми з різним нарахуванням плати не існувало б. А без приладів будь-який алгоритм буде неточним і недостовірним.

«І за це повинні нести відповідальність мери міст, профільне міністерство і НКРЕКП. Також це є одним із найголовніших провалів урядів Гройсмана і Яценюка», — додав экс-міністр.

ЗА ВСЕ ЗАПЛАТИТЬ СПОЖИВАЧ

Встановлення приладів обліку покладено на компанії — постачальники послуг. Витрати на їхню закупівлю і монтування закладаються в інвестиційну програму підприємства, яку узгоджують із місцевою владою та НКРЕКП.

НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ ОСНАЩЕНО ЛІЧИЛЬНИКАМИ 26,64% БАГАТОПОВЕРХІВОК, НА ПОЛТАВЩИНІ — 26,53%, НА ЧЕРКАЩИНІ — 31,45%, НА ВОЛИНІ — 37,75%. У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ ЦІ ПОКАЗНИКИ СТАНОВЛЯТЬ 31,53%. А В ЛУГАНСЬКІЙ І ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТЯХ БУДИНКОВИМИ ПРИЛАДАМИ ОБЛІКУ МОЖУТЬ ПОХВАЛИТИСЯ ЛИШЕ 12,69% ТА 37,56% БАГАТОПОВЕРХІВОК ВІДПОВІДНО

ла, в документ ще необхідно вносити правки.

«Неутеплений будинок, який має великі тепловтрати, мав би платити більше. А так він платитиме середнє, тому наразі ця зміна алгоритму нагадує «середню температуру по лікарні», — зазначив він «ВВ».

«Цей 50% поріг і дасть можливість визначити середнє споживання тепла в населеному пункті з прийнятною точністю», — йдеться у повідомленні.

Нині, за даними уряду, рівень оснащення багатоквартирного житлового фонду тепловими лічильниками в Україні сягає 61%. Проте

ня 2016 року. На тоді в Україні були встановлені лічильники тепла в 59,17% будинків. І якщо нині цей показник на рівні 61%, то зрозуміло, що ситуація кардинально не змінилася. Проте урядова постановва залишається в силі: українцям, яким «пощастило» жити в місті, де

Допит у суді втікача Віктора Януковича як свідка розбурхав інформаційний простір. За великим рахунком, головний підозрюваний в організації насильства на Майдані виступив у ролі запрошеної зірки! А це в голові не вкладається. Уся «цінність» його свідчень міститься в одній простій фразі: «Я цього не пам'ятаю». Так Віктор Федорович відповідав на будь-яке незручне для нього запитання. Схоже, що амнезія є найпоширенішою недугою в середовищі українських політиків.

Та після шестигоднього творчого вечора экс-президента-втікача в суді Генеральна прокуратура все-таки викликала його на допит уже як підозрюваного в справі щодо державної зради. Його чекають 5 і 9 грудня. Але зрозуміло, що Янукович не з'явиться в Україні.

Водночас в українців назбиралося безліч запитань до влади й правоохоронних органів.

Експерти розповіли «ВВ», якою була реальна мета допиту экс-президента, а також про те, чому справи Майдану розслідують так повільно.

ПОТРІБНА КАРТИНКА

Кандидат філософських наук, політичний експерт ГО «Слово і діло» Валентин Гладких називає допит Януковича медійним пропагандистським перформансом, юридична сторона якого не варта віденого яйця.

«Існує величезна кількість реальних проблем, що стосуються

життя кожного українця. Багато хто не задоволений результатами Революції Гідності. У людей виникають питання, особливо в чергову річницю Майдану. Владі ж похвалитися нічим. Тому потрібно було створити більш-менш сприятливе або нейтральне інформаційне тло», — каже Валентин Гладких.

За словами експерта, насправді потрібно говорити не про цінність свідчень Януковича, а про діяння нинішнього режиму.

«Про те, чи змінилися соціальні практики, що давали можливість називати попередній режим злочинним. Чи не послуговується нинішня влада тими самими методами, що й попередня? Що по суті змінилося у житті українців? Відповіді на ці питання є негативними для влади. Тому належало створи-

СЬОГОДНІ МАКСИМАЛЬНА МІРА «ПОКАРАННЯ» У НАС — ЦЕ ВИГНАННЯ. РЕАЛЬНИЙ ЖЕ ПРОЦЕС У СПРАВАХ МАЙДАНУ РОЗПОЧНЕТЬСЯ ЛИШЕ В НАСТУПНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ЦИКЛІ, ПІСЛЯ ЗМІНИ ПАРЛАМЕНТУ І ПРЕЗИДЕНТА

ти потрібну картинку. А основний пропагандист у нас — генпрокурор Юрій Луценко (коефіцієнт його корисної діяльності на чолі ГПУ наближається до нуля). Він вважає, що досі можна займатися демагогією. А перформанси відволікають від некомпетентності. Організувати Skype-конференції значно простіше, ніж збирати доказову базу», — констатує Гладких.

НАДІЯ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКУ СОЛІДАРІСТЬ

Кандидат політичних наук, політолог Олексій Якубін говорить про те, що Януковичу було дуже вигідно свідчити в суді.

«Під час виступу Віктор Янукович вкотре спробував відкараскатися

нападати на представників чинної влади, то в майбутньому зможе отримати доступ до якихось своїх активів в Україні. Саме тому він не оголосив нинішньому керівництву країни війну. Він розраховує на якийсь закулісний компроміс із нинішньою владою», — аналізує політолог.

За словами Якубіна, це також була «хвилина слави» генпрокурора Юрія Луценка, що оголосив Януковичу підозру. Ось тільки досі не зрозуміли юридичні наслідки такої зради.

«Насправді для втікача экс-президента цей допит був вкрай важливий: у майбутньому його захист зможе використовувати його виступ як свідка (!) в європейських судах. Мовляв, він добровільно свідчив, а радикали намагалися зірвати

судах. Та й екстрадувати біглого экс-президента буде вкрай складно», — підсумовує політолог.

ЗВ'ЯЗКИ НЕ РОЗІРВАТИ

Директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Руслан Бортник також вважає, що допит Віктора Януковича був політичною технологією, спрямованою на певні цілі. Причому кожна сторона керувалася своїми мотивами.

«Президент і його команда вирішували завдання «20 лютого». Потрібно буде реально звітувати про перебіг розслідування, виходити до людей. Тим часом народ налаштований негативно. Тож це була така собі інформаційна технологія.

Нині Янукович, як і частина його команди, яка нещодавно вийшла з тіні, намагається виправдатися. Метою є зняття міжнародних санкцій. Крім того, ця команда націлена на повернення в українську політику. Саме тому Янукович не надто звинувачував когось із нинішньої влади і все спихав на умовних радикалів.

Також потрібно розуміти, що РФ сьогодні увімкнула «машину часу», намагаючись повернути політично-інформаційний діалог 2014 року», — пояснює Бортник.

Експерт каже, що нинішня влада є кров від крові і плоть від плоти попередньої. Тому й розслідування триває так довго.

«Стара і нова влада тісно поєднані між собою економічно, політично та родинно. Тому й немає жодного результату. Адаже покарати минулий режим означає покарати самих себе. Сьогодні максимальна міра «покарання» у нас — це вигнання. Реальний же процес у справах Майдану розпочнеться лише в наступному політичному циклі, після зміни парламенту і президента. Але потрібно розуміти, що путінська Росія ніколи не видасть Януковича, бо він надто багато знає. Зокрема і про роль РФ в українських подіях», — підсумовує Бортник.

Яна ДЖУНГАРОВА

ЯНУКОВИЧ ЩЕ СПОДІВАЄТЬСЯ НА СОЛІДАРІСТЬ ВСЕРЕДИНИ ПРАВЛЯЧОГО КЛАСУ. І, ЗА ЙОГО РОЗРАХУНКАМИ, ЯКЩО ВІН НЕ НАПАДАТИМЕ НА ПРЕДСТАВНИКІВ ЧИННОЇ ВЛАДИ, ТО В МАЙБУТНЬОМУ ЗМОЖЕ ОТРИМАТИ ДОСТУП ДО ЯКИХОСЬ СВОЇХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ. САМЕ ТОМУ ВІН НЕ ОГОЛОСИВ НИНІШНЬОМУ КЕРІВНИЦТВУ КРАЇНИ ВІЙНУ

від будь-якої відповідальності. Він розповів, мовляв, жодних злочинних розпоряджень не видавав, нічого кривого не підписував. За його словами, «Беркут» дійсно міг перевищити свої повноваження. Майже все це ми чули неодноразово. Але це була його «хвилина слави».

Багато хто справді очікував, що Янукович видасть якісь таємниці: явки, паролі... І йому вочевидь є що розповісти. Але він лише повторював озвучене раніше. Не надав жодного компромату на представників нинішньої влади. Так, під час допиту спливали прізвища Турчинова і Яценюка, але про Порошенка він не сказав ні слова. Чому?

Мені здається, що все-таки Янукович ще сподівається на солідарність всередині правлячого класу. І, за його розрахунками, якщо він не

судовий процес. Та й, за великим рахунком, накладені на нього санкції мають політично вмотивований характер. До речі, не впевнений, що Янукович погодиться на допит по Skype у ролі підозрюваного», — припускає експерт.

За словами Олексія Якубіна, розслідування справ Майдану триває так довго тому, що для частини політиків ця тема є надто слизкою. Окрім того, затягування — це спосіб політичної боротьби й тиску. Але навіть кінцевий результат може задовольнити не всіх, каже експерт, проводячи аналогію зі справою Гонгадзе.

«До того ж, чимало сумнівів викликає процедура заочного правосуддя. В результаті буде дуже багато питань, і ця справа може надовго зависнути в європейських

Допит Віктора Януковича як свідка — початок його політичної реабілітації

Таку думку лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко висловила в ефірі програми «Велике інтерв'ю з Євгеном Кисельовим».

Лідер «Батьківщини» пояснила, що, згідно з останніми соціологічними дослідженнями, абсолютний рівень довіри суспільства до парламенту, уряду, Нацбанку становить 1%, а рівень довіри до президента — 3%.

«Порошенко — досвідчений політик, і він розуміє, що це кінець його політичної кар'єри. І сьогодні всі розмови про його другий термін, про те, що він досидить хоча б цей термін, — це все лише зомбування людей, щоб утриматися на цій посаді якомога довше. Що в цей момент думає Порошенко? Він думає, по-перше, як більше заробити за цей час, що в нього залишився. А по-друге, як отримати для себе певні гарантії на майбутнє, коли його усунуть від влади.

Я переконана в тому, що існують домовленості між Порошенком та Януковичем. І я не виключаю, що посередниками в цих домовленостях є і Кремль, і люди, які тут делеговані для ведення таких переговорів. І я переконана, що цим допитом Януковича — не як обвинуваченого, а як свідка — йому, по суті, надали трибуну для реабілітації. Тобто Порошенко став на шлях реабілітації, відбілювання і повернення в українську політику Віктора Януковича...

Треба було не домовлятися, не продавати індульгенцію, а реально вести розслідування проти Януковича і притягувати його до відповідальності», — говорить Юлія Тимошенко.

Водночас, за її словами, президент Петро Порошенко сьогодні не може почуватися спокійно, адже він не контролює усі силові структури. А кишенькові силовики йому конче потрібні.

«Тому я впевнена, що існує також тінюва домовленість між Порошенком та Януковичем щодо дискредитації і усунення частини людей, які були на Майдані, а нині обіймають керівні посади в силових структурах. Порошенку, коли він відчуває, що під ним хитається крісло, потрібні усі силовики, які були б йому так само особисто віддані, як Юрій Луценко», — констатує Тимошенко.

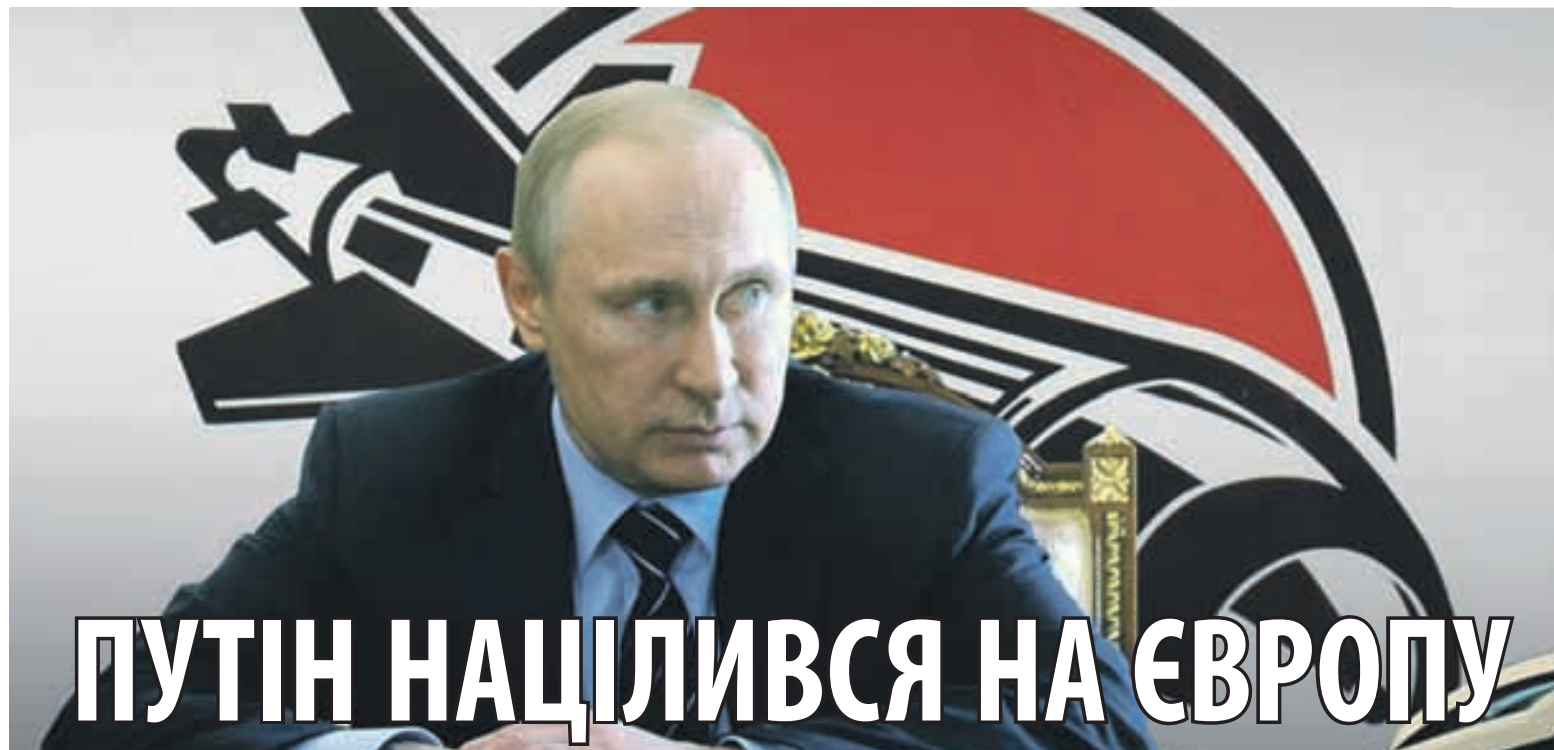
Також лідер «Батьківщини» зазначила, що супутній бонус, який отримав Порошенко, — спрямування уваги з усіх ключових проблем, з якими нині живуть українці, на шоу допиту Януковича.

У 2017 році Росія має намір наростити свій військовий потенціал у безпосередній близькості до України. У Білгородській і Воронежській областях завершено формування двох дивізій. А до Білорусі й Придністров'я вирушить залізницею рекордна кількість вагонів, зафрахтованих збройними силами РФ. Це свідчить про плани Кремля збільшити військовий контингент на цих напрямках. Головною метою таких маневрів є бажання вищирити зуби східноєвропейським країнам — членам НАТО. Втім, Україні теж заспокоюватися не варто.

ПРИДНІСТРОВ'Я НЕ ПРОЙДЕ

Документація конкурсних торгів щодо виконання військових вантажоперевезень у прямому міжнародному залізничному сполученні для потреб міноборони РФ у 2017 році демонструє амбітні плани Кремля. Якщо в 2015 році було замовлено лише 30 вагонів до Придністров'я, то 2017 року в незнану республіку попрямує уже 131 вагон.

З огляду на те, що під час виборчої кампанії кандидат у президенти Молдови Ігор Додон активно використовував проросійську риторичку, можна було припустити, що плани Путіна в цьому аспекті цілком здійсненні. Однак варто було Додону перемогти на виборах, як він, відповідаючи на запитання, чи повинні залишатися російські війська в Придністров'ї, чітко заявив, що на території країни не має бути «жодних збройних сил інших держав». Кишинів і Київ на рівні міністрів обо-

для її реалізації. Та й Україна від цього виграє: можна буде забути про потенційну загрозу для Одеської області.

Однак навіть якщо виведення російських військ із Придністров'я залишається питанням не такої близької перспективи, доправити в Тирасполь 131 вагон нереально. Арестович підкреслив, що військові вантажі не можуть потрапити в Придністров'я ні сушею, ні морем. Навіть ротації особового складу РФ відбуваються нині з величезними труднощами.

«Їх відряджають у цивільному одязі через аеропорти», — додав він.

Своєю чергою військовий експерт Олег Жданов констатував, що західні спецслужби давно порухали кожного бійця і кожен автомат, що перебуває на території незвіданої республіки. На цю мить

для кого не секрет, що Лукашенко хоч і заграє із Заходом, але залишається вірним сателітом Москви. Коли ж «бацька» робить спроби вести свою партію, Путін тут же притискає його до «нігтя» торговельними війнами і вибиває з нього все, що йому заманеться.

У 2017 році Міноборони РФ має намір відправити в Білорусь 4126 вагонів на військові потреби. Для порівняння, у 2015-му в республіку з цією метою було спрямовано 125 вагонів, а цього року — лише 50.

За словами Олексія Арестовича, заявлена кількість вагонів є дуже значною. За допомогою їх можна перекинути 15 бригад. Потяги також можуть доправляти в Білорусь військову техніку і боеприпаси.

Олег Жданов вважає, що Росія у 2017 році нарощуватиме угруповання російських військ, яке містить сухопутну і авіаційно-ударну групи, на

«Захід-2017» (Росія-Білорусь) і «Слов'янське братство» (РФ-Білорусь-Сербія). Олег Жданов зазначив, що ці навчання мають виразне військово-політичне забарвлення.

«Не так важлива кількість військ і їхня тренуваність, як демонстрація сили. Передусім це стосується «Слов'янського братства». РФ хоче показати, що в неї є союзники, зокрема в Європі. Це винятково демонстраційна акція, яка стосується як України, так і НАТО», — уточнив експерт.

Олексій Арестович вбачає у російсько-білоруських навчаннях певну небезпеку для нашої країни.

«Це означає стягування значної кількості військового контингенту до наших кордонів і, відповідно, підвищення рівня військової небезпеки. Війна з Грузією — це «Кавказ-2008», захоплення Росією України — «Кавказ-2012». У 2017 році може відбутися аналогічна ситуація», — не виключив він.

Однак агресію, на думку обох експертів, Росія спрямує не в бік України, а на Європу.

«Росія планує обладнати західний кордон фактично під форпости від блоку НАТО. І Білорусь — частина цього плану. Військові бази там дозволять наносити удари на північ і південь. У північному напрямку — це можливість взяти в зашморг держави Балтії. У південному — нанести удар по Україні», — уточнив Жданов.

МОЖЛИВІСТЬ ПРЯМОГО ВТОРГНЕННЯ?

Втім, обидва експерти схиляються до думки, що на пряме вторгнення Путін не зважиться.

«Усе залишиться на рівні військового шантажу з боку Росії. Якщо й здійснюватиметься спроба вторгнення у країни Балтії, то вже перевіреним в Україні гібридним методом: зелені чоловічки, самооборона. Прямою війною на країни НАТО Кремль точно не піде. Сили РФ непорівнянні з силами Альянсу», — вважає Олексій Арестович.

Олег Жданов виключає і можливість прямого вторгнення російських військ в Україну, хоч ми й опиняємося у своєрідній російській

петлі: Придністров'я — Білорусь — РФ.

«Ні країни ЄС, ні НАТО не допустять розв'язання відкритої війни на європейському континенті. У цьому випадку Росії відключать і світло, і SWIFT, і таке інше. У нас тим часом хутко з'являться і «Стінги», і «Джавеліни». Нам дадуть усе, щоб нашими руками завдати Путіну максимально потужного удару», — підкреслив він.

Тому Путін щодо України буде продовжувати вогневий шантаж. Однак, за словами експерта, лише від нас самих залежить, як далеко він просунеться.

«Уся стрілянина на Донбасі фактично відбувається зі згоди нашого керівництва. Якби ми зайняли принципову позицію, уже давно могли перейти до мирних переговорів. На те є приклади: Ізраїль, Північний Кіпр у 1974 році, Югославія», — повідомив експерт. За його словами, якби українська влада була зацікавлена в припиненні обстрілів, на Донбасі потрібно було б обладнати тимчасовий кордон і перекрити можливість пересування контрабанди. Також необхідно заблокувати залізничні гілки.

«Тож ешелони не ходили б туди-сюди неперевірені та не підраховані. Ще слід висунути чіткі умови постачання світла, тепла і води на Донбас. І останнє: на кожен постріл має прилетіти відповідь. Створити систему вогневого ураження для нас — не проблема. У регіоні б швидко настала тиша», — додав Жданов.

Олексій Арестович своєю чергою констатував, що хоч перспектива для нашої країни не є критично небезпечною, проте Київ мусить активізувати свою роботу в Європі.

«Ми маємо пояснювати Заходу, що Росія воює проти них. Це стратегічний контрнаступ РФ на Європу. Для досягнення мети Кремль використовує інформаційну, військову і політичну складові. Розкол Євросоюзу є частиною путінського плану, який реалізують підкуплені РФ радикальні партії. А Європа цього не усвідомлює, як і в 1938 році, коли Гітлер захоплював Польщу», — підсумував він.

Альона ПОТАЄВА

РОСІЯ ПЛАНУЄ ПЕРЕОБЛАДНАТИ ЗАХІДНИЙ КОРДОН ПІД ФОРПОСТИ ВІД БЛОКУ НАТО. І БІЛОРУСЬ — ЧАСТИНА ЦЬОГО ПЛАНУ. РОЗТАШОВАНІ ТАМ ВІЙСЬКОВІ БАЗИ ДОЗВОЛЯТЬ НАНОСИТИ УДАРИ НА ПІВНІЧ І ПІВДЕНЬ. У ПІВНІЧНОМУ НАПРЯМКУ — ЦЕ МОЖЛИВІСТЬ ВЗЯТИ В ЗАШМОРГ ДЕРЖАВИ БАЛТІЇ. У ПІВДЕННОМУ — НАНЕСТИ УДАР ПО УКРАЇНІ

рони навіть попередньо домовилися про надання Україною «зеленого коридору» для виведення російських «миротворців» із зони конфлікту, на що, звісно, Тирасполь відреагував бурхливо.

Військовий експерт Олексій Арестович вважає, що проросійськість Додона була перебільшеною і скидалася на передвирборчі гасла Трампа.

«Молдова нерозривно вписана в європейський контур безпеки та інші євроінститути. Тому вона все одно не змінюватиме курс, незважаючи на обіцянки Москви надати Кишиневу економічні преференції», — зазначив він у коментарі «ВВ».

Він також додав, що риторичку Додона про виведення російських військ із Придністров'я підтримує Румунія. Отже, ця ідея схвалена НАТО, і вживатимуться усі заходи

там розташована неповна російська бригада — 3 тисячі службовців і військовослужбовців РФ.

За його словами, військові ешелони для збільшення контингенту можуть пересуватися лише територією України.

«Але навіть якби наше керівництво пішло на це, європейська спільнота і передусім Вашингтон сприйняли б такі дії як розпалювання чергового вогнища напруженості, який загрожує локальною війною у Придністров'ї. Україна точно не буде загострювати через це відносини із Заходом», — уточнив він у коментарі «ВВ».

БІЛОРУСЬКИЙ «ФРОНТ»

Але якщо молдовський «фронт» не породжує побоювань, то цього не можна сказати про білоруський. Ні

полігоні під Могильовом. Наприкінці 2014 — на початку 2015 року воно налічувало 6–8 тис. осіб.

«Що б Лукашенко не говорив, Росія будуватиме військові бази в Білорусі. Тому що Мінськ абсолютно підконтрольний Кремлю. Під Могильовом РФ добудує військову базу і наростить контингент до дивізії з запасами техніки та озброєння на польову армію, щоб розгорнути війська на випадок війни», — підкреслив він.

Олексій Арестович своєю чергою говорить про те, що збільшення російського контингенту в Білорусі крім військово-стратегічних завдань вирішує ще й політичне — контроль над Лукашенко і повернення республіки у виключно проросійське русло.

До речі, наступного року в Білорусі відбудуться спільні навчання

Захер Сахлул — лікар-реаніматолог із Чикаго, член гуманітарної організації «Сирійсько-американське медичне товариство» (SAMS). Він неодноразово приїжджав до Сирії волонтером, щоб надавати допомогу пораненим в Алеппо та інших регіонах країни, де від 2011 року вирує громадянська війна. В інтерв'ю DW він описав страждання жителів східного Алеппо і розповів, чого чекає від Росії.

» DW: Ви кілька разів приїжджали в східний Алеппо, щоб допомагати пораненим. За вашими словами, в оточеній частині міста залишилося не більше як 30 лікарів на 300 тисяч населення. Як можна працювати за таких умов?

Захер САХЛУЛ: Я відвідав усі сім госпіталів, які зазнали повітряних атак. Більшість із моїх пацієнтів — це мирні жителі, жінки та діти, жертви бочкових бомб. Я пам'ятаю п'ятирічного хлопчика на ім'я Ахмад, якого витягли з-під завалів будинку. У нього була важка травма хребта і сильний забій легенів. Ми намагалися його реанімувати, але евакуювати за межі Алеппо не могли, тому що дорога була дуже небезпечною. Він помер наступного дня.

Я бачив жінку 25 років, Фатіму, вона була на третьому місяці вагітності. Фатіма втратила двох дітей під час подвійних бомбардувань. Спочатку скидається перша партія бочкових бомб, а коли на місце приїжджають лікарі швидкої допомоги та інші рятувальники, — друга. Так загинули її старша дочка 9 років і молодша, якій було лише 3 роки. Від травм вона втратила і ненароджену дитину. Живим залишився тільки семирічний син.

Людам нікуди йти, вони в пастці, кордон із Туреччиною закритий.

ОДНОКУРСНИК АСАДА — ПРО ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ В СХІДНОМУ АЛЕППО

пункти, контрольовані курдами. Якщо обстріли триватимуть, тодесь половина населення східного Алеппо звідти втече. Решта залишаться вдома. Гадаю, що все завершиться сотнями загиблих. Лише за останній тиждень їх кількість становила близько 500, ще до 1000 поранених. Немає жодної змоги надавати медичну допомогу пораненим.

Дехто гине через переохолодження, одна з медсестер повідомила мені, що вже були такі випадки, оскільки ковдр не вистачає. Ситуація жахлива. І все буде тільки погіршуватися, на жаль. Я дуже сподіваюся, що Асад і його союзники зможуть захистити цивільне населення і медиків, забезпечити гуманітарною допомогою людей всередині оточених кварталів. І не забуваймо, що вигнання жителів східного Алеппо з їхніх осель є етнічною чисткою (у цій частині міста живуть переважно араби-суніти. — Прим. ред.). Це вже відбувалося в інших населених пунктах: у Дарайя, в старому центрі Хомса. Це, безперечно, є військовим злочиним.

ЗАХЕР САХЛУЛ: «НІХТО НЕ ОЧІКУВАВ, ЩО АСАД СТАНЕ ТАКИМ БРУТАЛЬНО ЖОРСТОКИМ, БЕЗЖАЛЬНИМ. БАГАТО ХТО З НАС ВВАЖАЮТЬ ЙОГО ВІЙСЬКОВИМ ЗЛОЧИНЦЕМ, ТОМУ ЩО ВІН ДОПУСТИВ УБИВСТВА СОТЕНЬ ТИСЯЧ І ТОРТУРИ ТИСЯЧ ОСІБ, ВИГНАННЯ 12 МІЛЬЙОНІВ СИРІЙЦІВ, РУЙНУВАННЯ ІСТОРИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ»

бути під захистом, коли вони надають медичну допомогу, навіть якщо потерпілі — ваші вороги. Це записано в Женевській конвенції. Те, що відбувається у Сирії, є порушенням Женевської конвенції та етики медичної професії. Треба доправити їжу і ліки.

» Заступник міністра закордонних справ РФ заявив, що повстанці використовували цивільних осіб і госпіталі як живий щит, а медичні установи не маркували...

— Усі госпіталі, які працюють у східному Алеппо, — ті самі, що були там до початку кризи. Їх усі знають, у всіх є їхні координати,

ми літаками, а віднедавна — і російськими.

» Москва стверджує, що доправляє в Алеппо гуманітарну допомогу...

— Але не в східний Алеппо. Люди, з якими я спілкувався, упевнені, що їх бомблять російськими літаками, вони дивляться на Росію як на ворога. Я бачив повідомлення про гуманітарні вантажі в інших регіонах, які перебувають під урядовим контролем. Загалом, за даними ООН, у Сирії близько мільйона людей опинилися в облозі, передусім з боку урядових військ.

» Ви самі зверталися до російської влади із закликом припинити бомбування медичних установ? Якою була їхня реакція?

— Так, звісно. Ми неодноразово зустрічалися з російською делегацією в ООН. Ми просили забезпечити ліками деякі оточені регіони. І торік нам допомогли: знайшли ліки для гемодіалізу пацієнтів із нирковими хворобами в одному з населених пунктів, що вже чотири роки поспіль перебуває у стані облоги. Я сподіваюся, що росіяни якось натиснуть на свій уряд, тому що в східному Алеппо 300 тисяч людей голодують, живуть під бомбами. Це не терористи, а цивільні особи.

» Ви особисто знайомі з Башаром Асадом — навчалися з ним. Він же не завжди був таким, як тепер?

— Так, у цьому й полягає іронія. Ми шість років разом навчалися в одному медичному інституті в Дамаску. Я навіть тричі зустрічався з ним уже після того, як він став президентом. «Сирійсько-амери-

канське медичне товариство», де я нині працюю волонтером, провело конференцію у Сирії. Він запрошував нас до президентського палацу, щоб поговорити про майбутнє країни і таке інше. Ніхто не очікував, що він стане таким брутално жорстоким, безжальним.

Чесно кажучи, багато хто з нас вважають його військовим злочинцем, тому що він допустив убивства сотень тисяч і тортури тисяч осіб, вигнання 12 мільйонів сирійців, руйнування історичних цінностей. Ніхто не очікував від нього такого: він був цілком люб'язною, а під час навчання — скромною людиною. Це справжнє лихо, що все так обернулося.

» У 2012 році в одному з інтерв'ю ви сказали, що Асад неминує піти, і «це лише питання часу». Але він все ще при посаді. Що ви нині думаєте з цього приводу?

— Я гадаю, що якщо міжнародне співтовариство, і передусім Росія, хочуть створити стабільну, єдину Сирію, в яку повернуться біженці і яка почне відновлюватися за допомогою сирійців у країні та поза її межами, то нам потрібно шукати компроміс без Асада на чолі держави. Мільйони біженців не можуть собі уявити, щоб повернутися під його керівництво. Політичний перехідний етап — це передумова для відновлення країни. Асад може залишатися президентом зараз або ще кілька найближчих років, але врешті-решт йому доведеться піти.

Бесіду вів Михайло БУШУЄВ

(Матеріал публікується зі скороченнями)

ТОЙ ФАКТ, ЩО ЛІКАРНІ ЗАЗНАЮТЬ БОМБУВАННЯ З БОКУ СИРІЙСЬКОГО РЕЖИМУ І РОСІЇ, ЩО В ХХІ СТОЛІТТІ МЕДИКІВ ВБИВАЮТЬ ЗА ВИКОНАННЯ НИМИ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ, ВРАЖАЄ. ЗА ОСТАННІ 144 ДНІ, ЗА ПІДРАХУНКАМИ, В СИРІЇ БУЛИ ЗДІЙСНЕНІ 143 АТАКИ НА МЕДИКІВ І МЕДИЧНІ УСТАНОВИ

тий. Це 300 тисяч людей, з них, згідно з даними ООН, близько 100 тисяч — діти, 150 тисяч — жінки.

» Схоже, що незабаром східний Алеппо впаде під тиском сил президента Сирії Башара Асада та його союзників. Якщо це станеться, що це означатиме в гуманітарному сенсі?

— Були повідомлення про те, що східний Алеппо залишили близько 5 тисяч осіб: хтось вирушив у квартали, контрольовані військами Асада, хтось — у населені

» Що наразі можна зробити, щоб максимально врятувати життя цивільних осіб?

— Блокада східного Алеппо триває упродовж останніх трьох місяців, туди не надходять їжа, ліки і пальне. Передусім потрібен захист. Ми як гуманітарна організація просимо: припинити бомбувати школи, шпиталі, цивільні квартали. Це військовий злочин, який коїться щодня. Друга вимога — повага до медичного нейтралітету. Лікарі та медсестри повинні

це не якісь секретні лікарні. Я гадаю, що подібна заява є брехнею. Той факт, що лікарні зазнають бомбування з боку сил сирійського режиму і Росії, що в ХХІ столітті медиків вбивають за виконання ними своїх обов'язків, вражає. За останні 144 дні, за підрахунками, в Сирії були здійснені 143 атаки на медиків і медичні установи. Правозахисники підраховали, що в Сирії за період війни було вбито 730 лікарів, 330 лікарень були зруйновані, переважно сирійськи-

31 січня 2017 року стипендії для студентів українських вишів та ПТУ планують виплачувати «повному». Нині державну допомогу отримують ті, хто за підсумками сесії має середній бал успішності вищий за четвірку. Відтепер цю систему скасують. Натомість стипендії поділять на два види: академічні, які призначатимуться студентам із найвищою успішністю, і соціальні — для соціально незахищених дітей.

Якщо чинна система стипендійного забезпечення загалом охоплює близько 70% всіх студентів, то за новою схемою, як повідомляють у Міносвіти, ця частка впаде до 50%.

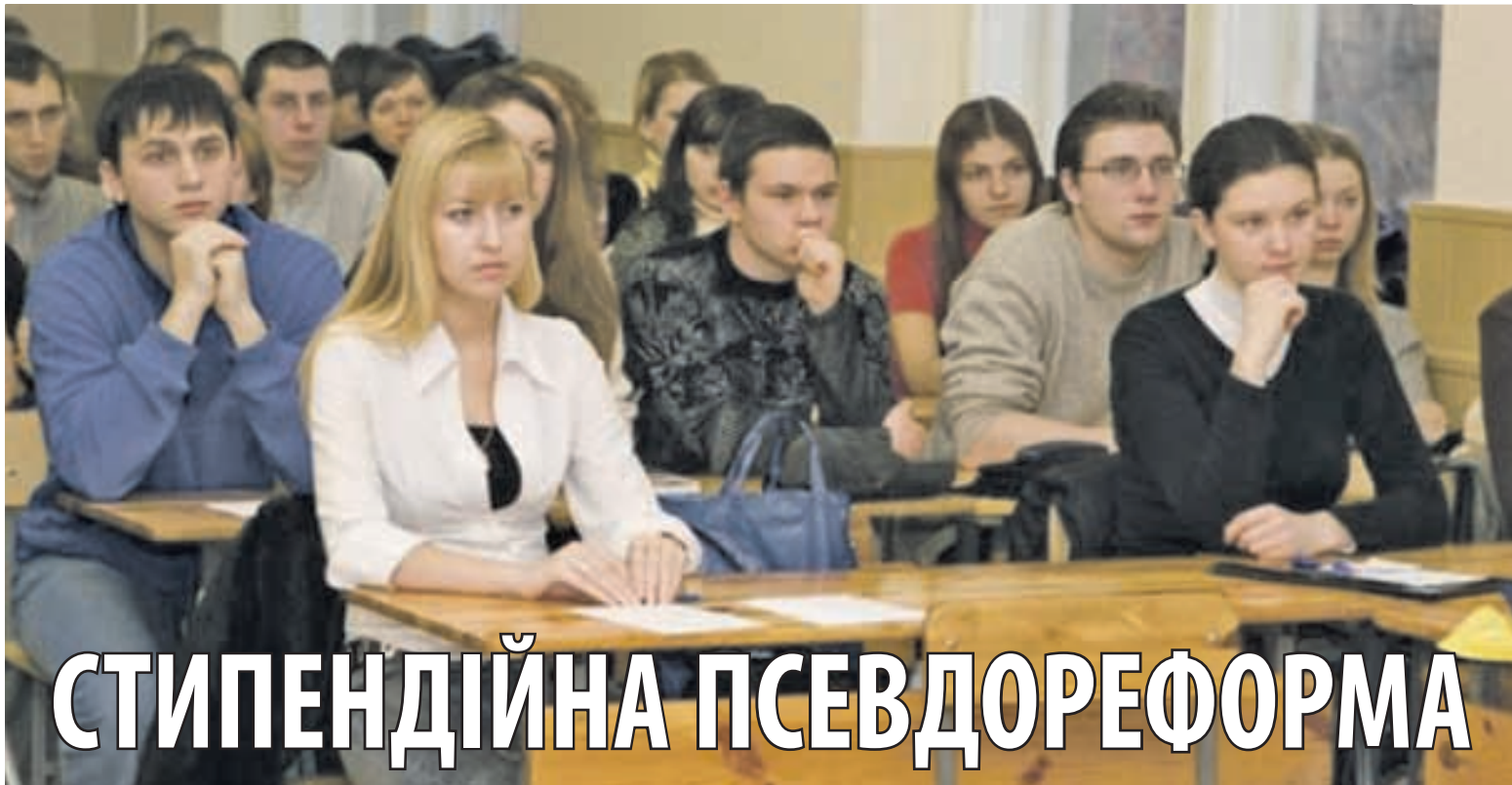
«Це суперечить нормам Закону «Про вищу освіту», де сказано, що стипендію мають отримувати не менше як дві третини і не більше ніж 75% студентів денної форми навчання», — зазначає «ВВ» експерт освіти, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування Станіслав Ніколаєнко.

Передбачено, що в 2017 році академічні стипендії отримуватимуть 43% студентів. Однак у Мінфіні наполягають, щоб упродовж наступних років кількість таких студентів зменшувалася — аж до 15% у 2020 році. А розмір стипендії натомість має зростати. Чиновники аргументують тим, що це посилюватиме конкуренцію, що відображатиметься на успішності.

Також обговорюється ініціатива, щоб надати право на матеріальне заохочення тим, хто навчається на контрактній формі.

«Наприклад, у Польщі лише 10% студентів отримують академічну стипендію — вона називається стипендія ректора. Та треба врахувати, що в Польщі ВВП на душу населення втричі вищий, ніж в Україні», — зауважує у коментарі «ВВ» голова Аналітичного центру CEDOS Єгор Стадний.

Отож, з наступного року академічна стипендія має зрости на 33,4%. Мінімальні державні випла-

СТИПЕНДІЙНА ПСЕВДОРЕФОРМА

нашого вишу живе за рахунок цих грошей. Якщо людину позбавлять нинішньої мінімальної стипендії, яка становить 830 грн, вона, приміром, втратить 26 обідів у нашій ідальні. А для сільської дитини, батьки якої не можуть нормально заробити, це дуже важливо».

Більше ніж на 100% планують збільшити стипендію для студентів, які навчаються на «складних»

майбутніх фахівців низька зарплата вчителів має більшу вагу, ніж стипендія упродовж навчання. Та дивитися правді у вічі урядовці не хочуть», — каже Стадний.

Згідно з проектом бюджету на наступний рік, загальний стипендіальний фонд має становити 5,8 млрд гривень. Причому на академічні стипендії спочатку планувалося виділити 2,8 млрд гривень,

дослідження соціально-економічного стану студентів. Держава на це не спромоглася, попри те, що на Національну академію педагогічних наук виділяються величезні кошти».

Стадний наголошує: соціальну стипендію варто призначати не лише для окремих категорій, наприклад, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклу-

перетин кордону тощо. Виплачувати соціальну допомогу на основі лише довідок неприпустимо».

«Існує ризик, що пробивні батьки з високими доходами візьмуть необхідні довідки, і їхні діти матимуть соціальну стипендію. А, наприклад, дитина, матір якої мусить працювати сторожем на дві ставки, не матиме цих грошей», — додає Ніколаєнко.

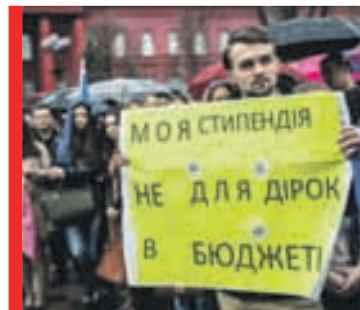
Планується, що соціальні стипендії з вересня наступного року виплачуватиме не МОН, а Мінсоцполітики. І її розмір, за словами міністра освіти Лілії Гриневич, становитиме 1000 гривень. Причому якщо отримувачі показуватимуть гарні результати в навчанні, вони можуть претендувати на те, щоб отримувати академічну стипендію замість призначеної соціальної. Однак експерти кажуть, що мотивації у них буде замало, адже мінімальна академічна стипендія лише на 100 гривень вища.

Зауважимо, з наступного року планують започаткувати рейтинговий підхід до призначення академічної стипендії. Передбачено, що на 90% місце студента в рейтингу визначатиме його навчальна успішність, а на 10% — інші чинники.

«Загальних державних критеріїв формування рейтингу не буде: кожен ВНЗ встановлюватиме свої правила», — пояснює «ВВ» експерт із освітніх питань Андрій Черних. — Їх має затвердити вчена рада закладу за погодженням з органами студентського самоврядування. В одному виші враховуватимуть лише іспити, в іншому — ще й заліки, в третьому залишать прохідний бал 4,0. При цьому можуть брати до уваги наукові публікації та спортивні досягнення студента, його участь у громадському житті».

У Міносвіти пояснюють через те, що у вишах нині діють єдині правила нарахування стипендії, на філософському факультеті виплати можуть отримувати до 90% студентів, а на математичному, де навчатися складніше, — до 30%. Тож розраховують, що індивідуальний підхід має згладити цю розбіжність.

Вікторія ЧАЙКА

ПІДВИЩЕННЯ СТИПЕНДІЙ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМІВ НЕ ДАЛО ОЧІКУВАНОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ: НЕ ЗБІЛЬШИЛАСЯ КІЛЬКІСТЬ ОХОЧИХ ВСТУПАТИ НА ЦІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ, НЕ БУЛО Й ПРИТОКУ АБІТУРІЄНТІВ ІЗ ЯКІСНИМИ БАЛАМИ ЗНО

спеціальностях, де важко отримати високу оцінку. Зокрема, йдеться про природничо-математичні педагогічні напрями та інші математичні, природничі та інженерні спеціальності. Для них стипендія у ВНЗ III–IV рівня акредитації становитиме 2036 грн, у ВНЗ I–II рівня акредитації — 1536 грн.

«Нині в українських школах бракує учителів математики, фізики, хімії, біології. Тож у такий спосіб ми

а на соціальні — 2,9 млрд гривень. Однак у Міносвіти пропонують забрати 1,4 млрд гривень, запланованих на соціальні виплати, та спрямувати їх на академічні».

Голова Аналітичного центру CEDOS Єгор Стадний вважає, що урядовці загалом неправильно підходять до таких новацій.

«Україна є бідною країною, з величезними соціально-економічними проблемами. Про це свідчить

вання, а загалом для малозабезпеченої молоді».

«Наприклад, у селах і маленьких містах є чимало здібних дітей, які показують гарні результати під час навчання, але батьки не можуть забезпечити їхнє проживання у великому місті. Для цього потрібно оцінити фінансові можливості людей, які утримують студента, у випадку з дітьми-сиротами — їхніх опікунів. Тобто треба проводити мультифакторний аналіз і враховувати категорії отримувачів соціальної стипендії. Мають діяти критерії достатку, однак опиратися слід не на прожитковий мінімум, як пропонують урядовці, а на вартість споживчого кошика в різних містах. Бо вартість життя, наприклад, у Дрогобичі та Харкові відрізняється. Причому головним принципом розподілу соціальних стипендій має стати адресність. Очевидно, що потрібно змінити співвідношення студентів, які отримують соціальні та академічні стипендії, порівняно з тією конфігурацією, що пропонується нині», — наголошує голова Аналітичного центру CEDOS.

На його думку, варто запровадити механізм верифікації соціальних стипендій: «Тобто треба перевіряти матеріальний стан тих, хто утримує студентів, враховуючи такі аспекти, як придбання ними нерухомості,

АКЦЕНТ У НАС МАЄ БУТИ НА СОЦІАЛЬНИХ, А НЕ АКАДЕМІЧНИХ СТИПЕНДІЯХ. ТАК ДІЮТЬ НАВІТЬ У ЗАМОЖНИХ КРАЇНАХ. ТОЖ ВИНИКАЄ ПИТАННЯ: КОГО МИ З СЕБЕ ВДАЄМО?

ти для студентів ВНЗ III–IV рівня акредитації становитимуть 1100 грн, а підвищені — 1600 грн. Мінімум, на який можуть претендувати студенти ВНЗ I–II рівня акредитації, — 830 грн, а учні професійно-технічних училищ — 415 грн.

«У студентській раді Національного університету біоресурсів і природокористування вважають, що не можна скорочувати кількість отримувачів стипендій: краще піднімати виплати не на 33%, а, скажімо, на 20%, — каже Станіслав Ніколаєнко. — Половина студентів

мотивуватимемо дітей обирати дефіцитний фах», — пояснює міністр освіти Лілія Гриневич.

«Однак у своєму дослідженні ми показали, що підвищення стипендій для педагогічних природничо-математичних напрямів не дало очікуваного результату: не збільшилася кількість охочих вступати на ці спеціальності, не було й притоку абітурієнтів із якісними балами ЗНО. Очевидно, що цей фактор привабливості поступається перед значно сильнішими чинниками неприйняття. Наприклад, для

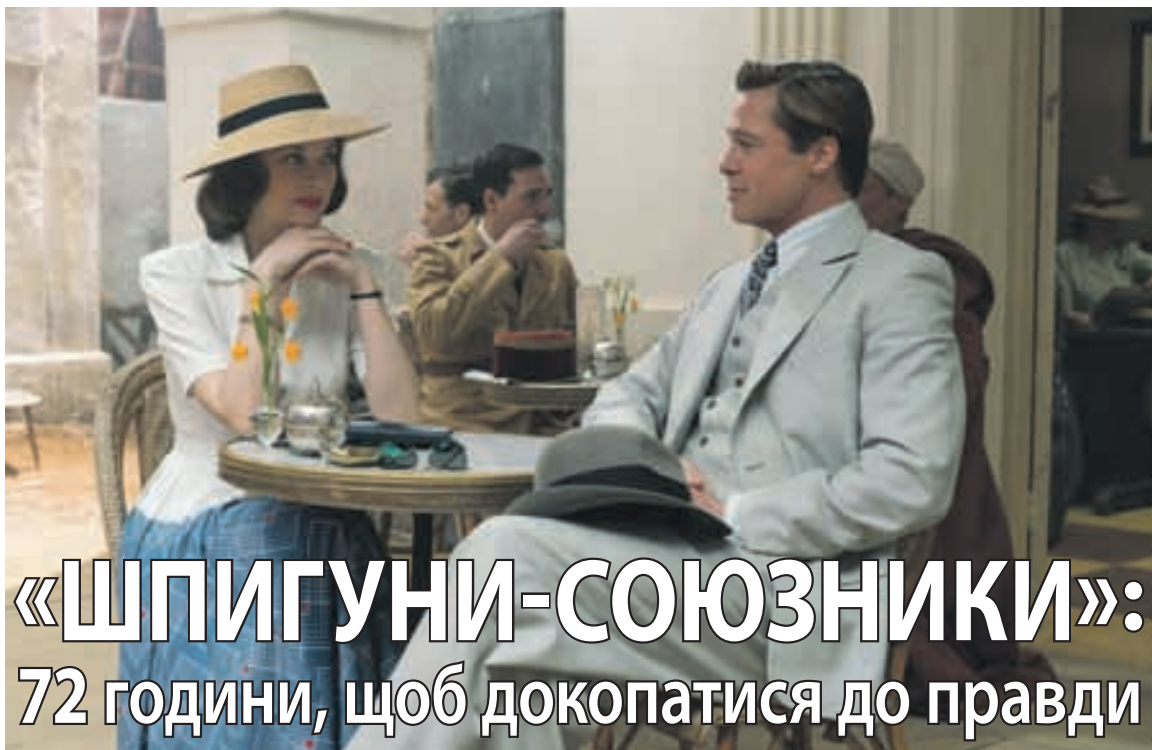
хоча б той факт, що в 2017 році близько 8 млн домогосподарств отримуватимуть субсидії на оплату комунальних послуг. І акцент у нас має бути на соціальних, а не академічних стипендіях. Так діють навіть у заможних, розвинутих країнах. Тож коли чиновники роблять ставку на академічні стипендії, виникає питання: кого ми з себе вдаємо? — зауважує Єгор Стадний. — Окрім того, рішення урядовців щодо розподілу державної допомоги не має аналітичного підґрунтя. За два роки лише центр CEDOS провів

Ветеран кінематографа Роберт Земекіс готовий дивувати глядачів завжди. Цей режисер ніколи не боявся братися за постановку найоригінальніших історій. При цьому не заціклювався на певному жанрі, а сміливо експериментував. Трилери, казки, фантастика, драми, комедії — усе йому до снаги. І ось вирішив Земекіс зняти шпигунську love story «Шпигуни-союзники». І цього разу теж здивував своєю новою картиною. Але неприємно...

МІСЯ ЗДІЙСНЕННА

Отже, 1942 рік. Макс Ватан (Бред Пітт), оперативник легендарного британського Управління спеціальних операцій, спускається з парашутом у безкрайніх пісках марокканської пустелі. Його підбирає автомобіль і привозить до Касабланки. Тут Макс мусить зустрітися зі своєю французькою колегою, учасницею руху Опору Маріанн Босежур (Маріон Котіяр). Перед цією парочкою поставили непросте завдання: проникнути на бал у німецьке посольство, щоб убити посла. Ось така їхня секретна місія.

Упродовж кількох днів Макс і Маріанн готувалися до цього за-

«ШПИГУНИ-СОЮЗНИКИ»: 72 години, щоб докопатися до правди

шений буде власноруч її убити. Інакше його звинуватять у державній зраді. Тож головний герой має рівно 72 години на те, щоб розібратися у всьому. Ці три дні будуть найскладнішими в його житті.

БЕЗ ПОЧУТТІВ

Це четвертий фільм Бреда Пітта на тему Другої світової війни після стрічок «Безславні виродки» (2009), «По за межами» (2009) і «Люті» (2014 року). Четвертий і найгірший. За це кіно Пітту легко можна дати «Оскар» у номінації «кращий ботокс року». Актор на-

стрічки «Містер і місіс Сміт», де вони грали подружжя кілерів. Ось і провели паралелі.

До речі, якщо Пітт відмовчався, то Котіяр доволі болісно відреагувала на ці чутки.

«Зазвичай я не коментую такі речі та навіть не сприймаю їх всерйоз, але оскільки ситуація зачіпає дорогих мені людей, я мушу висловитися. По-перше, кілька років тому я зустріла чоловіка свого життя, батька нашого сина і малюка, на народження якого ми дуже чекаємо. Він — моє кохання, мій краший друг і єдиний, хто мені потрібен. По-друге, повідомлення для тих,

робило лише 13 млн доларів! Сам Земекіс дуже цим засмучений.

«Жахливо. Я вважаю, це мій найкращий фільм. Сумно, що люди не хочуть його дивитися. Я не знаю, що чекає на кіно в майбутньому. Схоже, воно доходить свого кінця. Нині кіно — це тільки бізнес. Режисери і сценаристи можуть зі шкіри пнутися, але якщо аудиторія байдужа, купити квиток нікого не змусиш», — каже режисер.

Якщо це «кращий фільм» Земекіса, то стає безмежно сумно. Постановнику, звісно, прикро, що публіка не оцінила його творіння, однак зв'язок із реальністю він таки втратив.

Рівно рік тому на великі екрани вийшов «Шпигунський міст» Стівена Спілберга. Це було справді велике кіно! З красивою історією, приголомшливою стилізацією, неймовірною грою акторів і чудовою постановкою. Очевидно, Земекіс теж хотів зняти знакове шпигунське муві, але в нього не вийшло. Навіть марокканська екзотика не змогла його оздобити.

Переглянувши трейлер стрічки «Шпигуни-союзники», подумки вже квапишся вручити їй «Оскар». Подивившись весь фільм на великому екрані, геть розчаруєшся. Картина затягнута, банальна і подекуди викликає сміх, хоча має пробивати на сльозу. Як-не-як — любовна історія! Це вже камінь у город сценариста Стівена Найта.

«Моя мама завжди казала: «Життя наче коробка шоколадних цукерок: ніколи не знаєш, яка начинка тобі трапиться», — говорив легендарний Форест Гамп. Так ось, роботи Роберта Земекіса завжди були «смачними». Нині ж нам підвернулася абсолютно огидна цукерка, але в яскравій обгортці. Залишається сподіватися на те, що режисер все ж проаналізує помилки і в майбутньому подарує нам чимало чудових фільмів.

До речі, студія Disney і режисер Роберт Земекіс готують продовження культової комедії «Хто підставив кролика Роджера?»...

Анна СПІВАК

«МОЯ МАМА ЗАВЖДИ КАЗАЛА: «ЖИТТЯ НАЧЕ КОРОБКА ШОКОЛАДНИХ ЦУКЕРОК: НІКОЛИ НЕ ЗНАЄШ, ЯКА НАЧИНКА ТОБІ ТРАПИТЬСЯ», — ГОВОРИВ ЛЕГЕНДАРНИЙ ФОРЕСТ ГАМП. ТАК ОСЬ, РОБОТИ РОБЕРТА ЗЕМЕКІСА ЗАВЖДИ БУЛИ «СМАЧНИМИ». НИНІ Ж НАМ ПІДВЕРНУЛАСЯ АБСОЛЮТНО ОГИДНА ЦУКЕРКА

вдання, розуміючи, що навряд чи залишаться живими. За крок від смерті, удаючи подружжя, вони насправді закохуються одне в одного. Розвідникам пощастило: дивовижним чином їм вдалося впоратися із завданням і втекти з Марокко. І вони більше не можуть жити поодиночці... Після ретельної перевірки Маріанн дозволяють в'їхати до Великобританії, і закохані одружуються. У них народжується чарівна донечка Анна. У родині панує любов.

Все було б добре, та якось Макса несподівано викликають до одного секретного департаменту. Там головному герою повідомляють: за останніми даними, справжня Маріанн Босежур загинула кілька років тому. Замість неї — німецька шпигунка!

Для того щоб перевірити цю інформацію, Макса змушують розіграти передачу якихось надважливих даних, які його дружина мала б перехопити і, відповідно, злити противнику. Якщо з'ясується, що Маріанн таки є подвійним агентом, Макс зму-

стільки перестарався з косметичними процедурами, що його обличчя буквально мертве. Тільки ближче до кінця починаєш вірити його персонажам.

Втім, можливо, на Бреда гнітюче вплинули сімейні проблеми і розлучення з Анджеліною Джолі, яке вочевидь уже визрівало під час зйомок. Але такої нікудишньої гри від зірки Голлівуду ніхто не чекав. Його кінематографічна дружина Маріон Котіяр на своїх плечах витягла весь фільм і цілковито затьмарила Пітта. З кожним роком ця актриса стає усе привабливішою, а її талант розкривається усе більшою мірою.

Інформація про те, нібито Пітт завів роман із Котіяр на знімальному майданчику «Шпигунів-союзників», з'явилася ще влітку. В американських ЗМІ подекуди, мовляв, саме через цю інтрижку й розпався шлюб голлівудського красеня із Джолі. Звісно ж, преса пригадала, що історія «Бранджеліні» (так називали нерозлучну пару) почалася під час зйомок

хто назвав мене «спустошеною»: я чудово почувуюся!» — заявила вона пресі.

Насправді ж на екрані між Піттом і Котіяр не виникло жодної хімії. Їхнє кохання було таким самим штучним, як і весь фільм. Раз по раз хотілося сказати: «Не вірю». Хіба лише наприкінці стрічки герой Пітта трохи відтанув.

НАЙГІРШЕ КРАЩЕ МУВІ

Такий кінобагаж, як у Роберта Земекіса, може стати приводом для заздощів будь-якого метра «фабрики мрій». Згадайте хоча б частину списку: «Форест Гамп», «Смерть їй личить», «Ізгой», «Що приховує брехня», «Полярний експрес», «Різдвяна історія», «Прогулянка в небесах»... Кожну з цих картин можна переглядати безліч разів. Але до кінця фільму «Шпигуни-союзники» досидіти важко.

До речі, ця стрічка з бюджетом у 85 млн доларів практично провалилася в американському прокаті. За перший вікенд кіно за-

ДОРОГІ НАШІ ЧИТАЧІ!

В даний час оформити передплату на газету «Вечірні Вісті» можна тільки через редакцію.

Сплатити передплату на газету «Вечірні Вісті» ви можете в будь-якому відділенні державного або комерційного банку України по квитанції.

Якщо ви хочете отримувати газету з наступного місяця, вам необхідно сплатити передплату до 10 числа поточного місяця.

ВАРТІСТЬ РЕДАКЦІЙНОЇ ПЕРЕДПЛАТИ:

Мова	Індекс	Періодичність виходу	Вартість передплати (1 місяць)
Рос	23115	Пн	10 грн
Укр	49450	Пн	10 грн

«Вечірні Вісті» — газета для усіх поколінь!

Тел: (044) 359-04-54

Сума:	60
Платник:	Петренко Розаліна Юхимівна
Місце проживання:	м. Одеса, вул. Канатна, 38, кв. 42
Отримує:	Назва: ТОВ «Елекшнмолл Україна» АТ «УкрСиббанк»
Код:	3 6 6 3 2 2 8 4
Розрахунковий рахунок:	2 6 0 0 7 4 9 3 7 9 8 2 0 0
МФО банку:	3 5 1 0 0 5
Призначення платежу:	Передплата газети «Вечірні Вісті» інд.49450, 6 міс.

Шеф-редактор — Сергій ПАЛЄХА, відповідальний секретар — Олексій СОКУР
Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.
Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080
Засновник і видавець: ТзОВ «Структура ІТ»
Тел.: (044) 359-04-54
e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мерга-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
Наклад 10 485 прим.
Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)

При використанні публікацій посилаються на газету «ВВ» обов'язково.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

